

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DET KONGELIGE

VAJSENHUS

1903

Statens pædagogiske Studiosamling
København 1903

ved

Ch. Gandrup,
Inspektør og Forstander.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. H. Schultz.

1903.

Det kgl. Vajsenhus fejrede den 11te Oktober sin 175-Aars Stiftelsesfest med stor Højtidelighed. Fra tidlig Morgenstund vajede Splitflaget. Festsalen, Forhallen, Gangene og Pladsen vare rigt smykkede med Blomster og Plantedekorationer. Der var Liv og Travlhed, Fest og Glæde fra Dagens Begyndelse.

Talrige Telegrammer og Skrivelser saavel fra Personer som Institutioner indløb Dagen igennem.

Kl. 3 ankom Hs. Majestæt Kongen, Hds. Maj. Kejserinde Maria Feodorowna af Rusland, Hds. Maj. Dronningen af England, Ds. kgl. Højh. Kronprinsen og Kronprinsessen, Ds. kgl. Højh. Prins Valdemar, Prinsesse Victorja af England, Ds. kgl. Højh. Prins Christian og Prinsesse Alexandrine, Hs. kejs. Højh. Storfyrsttronfølgeren og Hds. kgl. Højh. Prinsesse Thyra samt de høje Herskabers Følge. De modtoges af Direktionen og efter en kort Kur i det ene af Klasseværelserne, der var omdannet til Modtagelsesværelse, førte Direktionens og Kuratelets Medlemmer samt Forstanderen de høje kongelige og kejserlige Herskaber ind i Festsalen, hvor de tre øverste Dreng- og Pigeklasser stod opstillede i Baggrunden, medens Lærerpersonalet og de særlig Indbudne, hvoraf fremhæves Hs. Excell. Kultusministeren og Departementschef Asmussen, vare placerede i Midten og tilvenstre i Salen. Efter at Kongefamilien med Følge havde indtaget deres Pladser, begyndte Festen med, at Børnene afsang den i Dagens Anledning af Ch. Gandrup forfattede Kantate.

Da Kantatens første Afdeling var forbi, traadte Biskoppen frem og udtalte:

Det største timelige Gode for et Barn var et virkeligt Hjem, ikke blot et i udvortes Forstand lykkeligt Hjem med timelig Velvære og Velstand, men et Hjem, der var et Fristed, hvor man kunde ty hen for Verdens Storme, Egensind og Egenkærlighed, et Hjem, hvor man trygt kunde lægge sit Hoved til Hvile i Forvisningen om, at man kunde stole paa deres Hjerter, som omgaaes én, et Hjem, bygget i trofast Kærlighed af Forældre, som altid rakte en hjælpende Haand og altid havde et paalideligt Hjerte, Barnet kunde stole paa, et Hjem, hvor Lydighed læres og tilegnes, thi Lydighed kan selv det fattigste Hjem bibringe sine Børn. Et saadant Hjem var en Lykke. At være hjemløs er en Ulykke, at flakke om som vildene Fugle, det var en Ulykke. Det var Følelsen af Ønsket om at kunne skabe et Hjem for de mange hjemløse Børn, der drev Frederik IV. til at stifte Vajsenhuset.

I Begyndelsen af det 18de Aarhundrede var der en stærk Bevægelse oppe efter at udbrede Evangeliet blandt Hedningerne, derfor udsendte den danske Regering Missionærer til Ostindien, Lapland og Grønland, indtil man indsaa, at vi her hjemme havde en rig Mark af Hedninger blandt de forældreløse og hjemløse Børn. For at kristne disse og gøre dem til dygtige Verdensborgere stiftedes og indviedes Vajsenhuset i Dag paa Kongens Fødselsdag for 175 Aar siden. Fra en ringe Begyndelse, under mange Kampe og mange Omskiftelser udvidede Vajsenhuset stadig sit Velgørenhedsværk. En vigtig Forandring blandt mange andre var det, at Børnene bleve anbragte i smaa Plejehjem eller hos Slægtninge, hvorved Vanskelighederne forbundne med Kasereringssystemet fjernedes, og, hvad der var det væsentligste, Barnet fik Følelse af at leve i et værdigt Hjem, hvor de fandt Stedfortrædere for Forældre. Saa blev da denne Stiftelse i Tidernes Løb

et virkeligt Hjem for mange Slægter. Mange kendte og agtede Mænd og Kvinder, Kunstnere, Haandværkere og Købmænd vare udgaaede herfra og mindes med Taknemmelighed deres Skoletid, og hvad Vajsenhuset var for dem efter Skoletiden, thi Stiftelsen slipper aldrig sine Elever af Syne. Stiftelsens Velgørenhedsværk omfatter alle forældreløse Børn i Fædrelandet og dets Kolonier, idet enhver „der er født i Kongens Riger og Lande“, kan faa Del i Understøttelsen fra Vajsenhuset igennem de forskellige Stiftsøvrigheder, hvortil der aarlig sendes en vis Pengesum til Uddeling. Der er indtil nu herfra støttet 2,821 Vajser og 1,652 faderløse.

I Dag har Hs. Majestæt vist Vajsenhuset den Ære og Naade at være til Stede, et Vidne om, at Kongen ogsaa med Glæde ser paa den Gerning, der udøves af smaa og store. Kongens Nærværelse burde være Børnene, som aldrig vilde glemme denne Dag, en Paamindeelse om, at de altid maatte gøre Vajsenhuset Ære saavel i Skolens Gerning som ude i Livet.“ Idet Biskoppen udtalte Ønsket om, at Børnene maatte blive saavel gode som kristne Mennesker, der frem for alt lærte at lyde, ikke at lystre, thi det naas kun ved Tvang, sluttede han med Ønsket om, at Børnene maatte blive paa-lidelige Mennesker saavel i deres timelige Vandel som i deres Gudsforhold, og at de med Troens Lydighed maatte naa det himmelske Hjem.

Efter Talen uddelte Biskoppen Præmierne til de flinkeste Elever, idet der ved Valget af disse som sædvanligt var set mere paa den gode Opførsel, eksemplariske Flid og Stræbsomhed end paa de gode Evner. Præmierne bestod dels af Ure med de præmieredes Navnetræk, dels af kostbare Bøger i Pragtbind.

Efter anden Afdeling af Kantaten spillede Vajsenhusorkestret forskellige Numre, hvorpaa Børnene afsang J. P. E. Hartmanns „Lær mig Nattens Stjerne“ og J. Chr. Gebauers „Vaarsang“.

Da Sangen var forstummet, traadte Hr. Kammer-

herre Meldahl frem. Han udtalte en varm Tak til Hs. Majestæt og Kongefamilien for deres høje Nærværelse paa Vajsenhusets Festdag. I korte Træk forklarede han Vajsenhusets daglige Virksomhed saavel i som uden for Skolen og omtalte, at de udgaaede Elever stadig kom i ugentlige Møder paa Skolen, saa at Vajsenhusets Om-sorg for de unge følger dem, saa længe de selv ville og trænge dertil. Kammerherren sluttede med at udtale Ønsket om Lykke og Velsignelse for Hs. Majestæt og hele det kongelige Hus.

Hans Majestæt Kongen traadte derpaa frem og udtalte, dybt bevæget, medens alle rejste sig, sin Glæde og Overraskelse over, hvad han i Dag havde set; idet han særlig henvendte sig til Børnene og Lærerpersonalet, optog han Biskoppens Tanke om Lydighedspligten — ikke lystre, men lyde — og udtalte dernæst: „Denne Dag har ogsaa for mig været en mindeværdig Dag, hvorfor jeg vil omfatte Vajsenhuset og dets Gerning med en endnu varmere Interesse. Guds rige Velsignelse være med eder alle, kære Børn, med Lærerpersonalet, Forstanderen og Vajsenhusets Direktion“.

Efter i nogen Tid at have underholdt sig med de tilstedeværende Lærere og enkelte af Børnene, begav de kongelige Herskaber sig ned paa Træ- og Sløjds skolen og besaa Børnenes Arbejder. Imidlertid havde hele Skolen begivet sig over i Gymnastiksalen, hvor alle Børn og Lærere nu stod opstillede.

Efter at samtlige Herskaber vare komne ned i Gymnastiksalen, blev enkelte af Lærerpersonalet præsenteret for Hs. Majestæt, hvorpaa Forstanderen udbragte et af ni kraftige Hurraraab ledsaget Leve for Vajsenhusets Protektor, Hs. Maj. Kongen, og hele det kongelige Hus.

Hermed sluttede denne uforglemmelige Festdag, der vil være et dyrebart Minde for alle de mange, store og smaa, der havde den Glæde at være med til Festen den Dag paa Vajsenhuset.

1727—1902.

Kongegave til de smaa,
 de som uden Fader, Moder,
 de som uden Livets Goder
 ensomme ved Vejen staa!
 Fosterhjem for de forladte,
 du som skænker os de Skatte,
 vi skal bygge Livet paa!

Du har læget Sorg og Savn
 som en Kærlighedens Kilde,
 du har virket i det Stille
 mange Slægtled rigt til Gavn.
 Mange Skæbner har du bjærget,
 mange Sjæle har du værget
 trofast i din Moderfavn.

Ingen kan sove sig Lykken til,
 ingen kan fange Sejr i Blinde,
 kun den, som vil,
 vil af al Evne, kan Prisen vinde.

Livet er uafvendelig Strid
 staaende Kamp mellem stærke og svage,
 derfor med Flid
 rust dig fra Ungdommens tidligste Dage.

Da vil du lære, hvad der saa sker,
 skulde end Modgang dig overvælde,
 Arbejdet er
 Menneskets bedste og ærligste Fælle.

Kundskab er Fører god,
 Genveje for din Fod
 vil den dig skabe;
 har du den, vil aldrig du
 Flidens Frugter tabe.

Gudsfrygt er Hjertets Skjold,
 Værn mod al Ve og Vold,
 Fristed i Fare,
 har du den, vil altid du
 Hjertets Fred bevare.

Barn! vil du leve trygt,
 Kundskab og Herrens Frygt
 skal du forene,
 da vil smukt paa Livets Træ
 grønnes alle Grene.

Snart Skoletiden hendir,
 snart har du Farvel den sagt,
 naar da du bevarer Minder,
 som bleges, men aldrig forsvinder,
 og Hjertet fast til den binder,
 har Skolen sin Gerning fuldbragt.

O maatte du med dig tage
 en Rejsepenge fuld god,
 saa har du fra Ungdommens Dage,
 hvorhen du i Verden skal drage,
 en Skat dog i Sjælen tilbage,
 som løfter og styrker dit Mod.

Kongegave til de smaa!
 Tak for hvad vi fik i Eje!
 du har banet os de Veje,
 vore Fødder skulle gaa.
 Fosterhjem for Barnelivet!
 Tak for hvad du os har givet
 til at leve Livet paa.

Efter Talen.

Fredens Gud, som ene kan
 give Livet Vækst og Lykke,
 lær os paa vort Værk at bygge
 ret med Hjerte og Forstand.
 Værn de unge! du bevare
 denne faderløse Skare
 til din Ære for vort Land.

Gyd du Villiens stærke Staal
 i de Hjerter, her skal raade!
 øs du af din rige Naade
 Styrkedrik i Livets Skaal!
 At vor Skole ret maa evne
 til din Ære frem at stævne,
 altid trofast mod sit Maal.

Dagen derefter afholdtes det aarlige Festbal for
 samtlige Skolebørn, til hvilket en Del ældre Vajsen-
 husianere ogsaa var indbudne.

I Anledning af Jubilæumsfesten benaadede Hs. Majestæt Kongen i Henhold til Direktionens derom gjorte allerunderdanigste Indstilling Stiftelsens Forstander med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Den første Hilsen, Vajsenhuset fik ude fra paa selve Festdagen, var en Morgengave fra Fru Justitsraadinde M. Hostrup-Schultz, idet hun tilsagde Forstanderen, at hun vilde skænke Stiftelsen et Legat paa 5,000 Kr. Direktionen bragte Justitsraadinden sin hjerteligste Tak for denne kærlige Maade at bringe Vajsenhuset sin Lykønskning paa og modtog saa senere nedenstaaende Gavebrev:

Til

Direktionen for Det kgl. Vajsenhus.

I Henhold til mit Løfte paa Vajsenhusets 175-Aars Jubilæumsdag tillader jeg mig da herved at sende Direktionen Kapitalen — 5,000 Kr. — fem Tusinde Kroner, idet jeg ønsker, at de skulle anvendes paa følgende Maade:

Renten — 200 Kr. — fordeles i 2 Legatportioner i hver Termin paa 50 Kr. Portionen og bortgives til faderløse Børn i Vajsenhusets Skole, Piger og Dreng, alt efter Forholdenes Natur og Børnenes Tarv.

Da det i disse Tider er forbundet med stort Besvær under de vanskelige Vilkaar i Læretiden at anbringe Børn, vil det ofte være saare haardt for en Enke at skaffe det fornødne Udstyr til sit Barn under Opvæksten. Jeg anser det derfor rettest, at dette Legat kan udstrækkes til at gælde for Barnet til dets 18de Aar, hvad der ogsaa vil bidrage til at knytte Barn og Moder i Taknemlighedsfølelse nærmere til Vajsenhuset.

Kjøbenhavn, den 15de December 1902.

Med Ærbødighed

Marie Hostrup-Schultz,

født Rönckendorff.

Det kgl. Vajsenhus er stiftet af Frederik den IV. ved Fundats af 21de Juli 1727.

Dets Virksomhed omfatter forældreløse Børn af alle Stænder i hele Landet. For Sjællands Stifts Vedkommende understøttes Børnene fra selve Stiftelsen i Kjøbenhavn, som dog undtagelsesvis ogsaa antager sig Børn fra andre Stifter. Til Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift og de 4 jyske Stifter sender Vajsenhuset aarlig af sine Midler 14,400 Kr. til Understøttelse for derboende forældreløse Børn. Ansøgninger om Understøttelse fra Vajsenhuset skulle da for de Børns Vedkommende, der bo i Sjællands Stift, indgives til Direktionen for det kgl. Vajsenhus i Kjøbenhavn. For dem, der bo i de øvrige Stifter, maa Ansøgning indsendes til Stiftsøvrigheden i det Stift, hvor Barnet har sit Ophold.

De forældreløse Børn, der optages i Vajsenhusets Skole, **bo ikke** paa selve Stiftelsen, men hos Slægtninge eller Plejeforældre i Kjøbenhavn.

Denne Forandring fra Bopæl og Opdragelse paa selve Stiftelsen til Familiepleje udenfor Stiftelsen foregik ved kgl. Resolution af 23de Maj 1826 efter Indstilling af Direktionen i Erkendelse af, at det var et Barn tjenligst at opdrages i Familie, helst hos Slægt eller Venner, eller, hvis ingen saadanne findes, der hvor Ansøgeren, hvem det paahviler at skaffe Barnet et godt Hjem, maatte finde det bedst. Naar Ansøgeren er ude af Stand dertil, kan Vajsenhuset træde hjælpende til.

Hvor Hjemmet ikke yder betryggende Garantier for Barnets gode Opdragelse og ikke forstaar at samarbejde med Skolen paa rette Maade, kan Vajsenhuset flytte Barnet til et andet Hjem.

I disse Plejehjem sker der stadig Tilsyn gennem Forstander, Viceinspektør og de paagældende Klasse-lærere og Lærerinde, saa at Forbindelsen mellem Skole og Hjem altid holdes levende. Mindst hver 3dje Maaned bliver der afholdt samlet Lærermøde under Forstanderens Ledelse, hvor alle Forhold vedrørende Hjem, Børn og Skole da behandles.

Skolens Elevantal er 270 Børn (135 Dreng og 135 Piger), dels forældreløse (Vajser), dels faderløse.

Af de forældreløse Børn ydes der en Del (for Tiden 120), foruden fri Skolegang ogsaa en aarlig Pengeunderstøttelse, alt efter de ledige Pladsers Antal, og hvor Børnenes Trang og særlige Forhold maatte gøre det ønskeligt; denne Understøttelse bortfalder ved Barnets Konfirmation.

For de forældreløse Børn i Stiftet, der bo uden for Kjøbenhavn og nærmeste Omegn, og af en eller anden Grund helst maatte forblive paa det Sted, hvor de have deres Tilhold, kan der ansøges om en Pengeunderstøttelse alene (120 Kr. aarlig).

De fuldstændig hjemløse Børn, uden al Forbindelse med Slægt eller Venner, kunne, hvor Forstanderen anser Forholdene for særlig tvingende, anbringes i de af Vajsenhuset selv oprettede Plejehjem, hvor det normale Antal Børn er 6, som helt opdrages paa Stiftelsens Bekostning.

De faderløse have fri Skolegang, Bøger og, for saa vidt de gøre sig værdige dertil, ogsaa Konfirmationsudstyr. Endvidere have de Adgang til flere Legater, hvor de maatte gøre sig fortjente dertil.

Som Regel optages kun ægte fødte Børn, „dog kan Vajsenhuset undtagelsesvis og under særlige Omstændigheder antage sig uægte Børn“. Til at komme i Betragtning ved Besættelsen af Pladserne for forældreløse Børn udfordres i øvrigt ifølge Vajsenhusets Fundats og Anordning:

- 1) at Børnenes Forældre begge ere døde, at de efter disse ikke have arvet eller hos Slægtninge og Venner nyde saa meget, at de deraf kunne til Nødtørftighed underholdes.
- 2) at de have naaet en Alder af 5 à 6 Aar;
- 3) at de ere fødte i Kongens Riger og Lande, samt
- 4) at de ikke ere behæftede med smitsom Sygdom eller formedelst Legemssvaghed ere ubekvemte til Arbejde.

De udgaaede Elever — og da navnlig Vajserne — stræber Vajsenhuset efter Evne, og saa vidt dets Midler strække, at uddanne i forskellige Retninger og anbringe i gode Stillinger.

Af konfirmerede Drengene ere 11 anbragte ved Haandværk, 7 ved Handel, 6 paa Kontor, 1 som Sømand.

Af konfirmerede Piger ere 8 anbragte i Tjeneste, 8 ved Husvæsenet, 3 i Forretning, 1 paa Kontor, 1 ved Skræddersyning.

Med de Børn, som blive anbragte udenfor Kjøbenhavn i Provinserne, fører Forstanderen Tilsyn ved sine aarlige Inspektions- og Anbringelsesrejser.

Helst anbringes de udgaaede Elever ved Haandværk eller Handel. Uden at paatage sig nogen Forpligtelse stræber Vajsenhuset dog at tage Konsekvensen af sine humane Bestræbelser ved at hjælpe saadanne Elever frem ad den rette Vej, hos hvem der afgjort findes særlig fremragende Evner i en bestemt Retning. Vajsenhusets Elever rekruteres jo fra alle Samfundslag, hvor Forældre eller Fædre ved deres Død ikke have efterladt sig saa meget, „at Børnene deraf til Nødtørftighed kunne opdrages“. Derfor er der overmaade mange Børn, udgaaede af dannede Hjem, hvis Udvikling er brudt midt under deres Opvækst ved Forældrenes eller Faderens Død, hvorfor Opgaven ikke bør eller kan være at sænke Niveauet

for Barnets videre Udvikling og saaledes bringe en helt misvisende Forskydning ind i Barnets eller Familiens Liv. Nej, Opgaven er tværtimod at bevare, hvad der er erhvervet af Dannelse og Udvikling fra tidligere Barneaar og saaledes føre Barnet videre frem, henimod det Maal, som var tilstræbt fra Begyndelsen, og som vilde være naaet, hvis Forsørgerens Død ikke var kommen hindrende i Vejen. „Meningen er ikke“, som Biskop Mynster i 1844 udtalte det, „at Vajsenhuset skal nedsynke til et Soulagement for Fattigvæsenet, men Opgaven maa være den, at Vajsenhusets Værd som Forsørgelsesanstalt aldrig forringes. Vajsenhuset har derfor ikke tilforn nægtet Hjælp til Børnenes videre Fremgang; det har endog holdt Børn til Studeringer o. s. v. Vajsenhusets skønne Bestemmelse er det at træde forældreløse Børn i Faders og Moders Sted, men denne Bestemmelse vilde det kun højst ufuldkomment opfylde, dersom det forlød Børnene, saa snart deres Skoleundervisning var tilendebragt.“

Denne af Biskop Mynster udtalte Opfattelse af Formaalet for Vajsenhusets Virksomhed har været den ledende Grundsætning for alle Stiftelsens Direktioner.

I Konsekvens af denne Opfattelse bestræber Vajsenhuset sig nu for at bevare Forbindelsen mellem Skolen og de udgaaede Elever, da disse ellers oftere mangle al anden Tilknytning i Livet og saaledes let kunne tynges af Følelsen af at høre til „de hjemløse“. Dette sker dels ved at hjælpe med Raad og Daad, saa vidt vi evne, dels ved Aaret rundt, med Undtagelse af de 3 Sommermaaneder Juni, Juli, August, at samle de udgaaede Elever, forsaavidt det kan forenes med deres Livsgerning og Pligter imod denne, her paa Vajsenhuset til selskabelige Sammenkomster under Lærertilsyn i

„Det kgl. Vajsenhus's Ungdomsforening“,
oprettet 1ste Septbr. 1891. Møderne holdes paa selve

Vajsenhuset, for Pigerne om Mandagen og Drengene om Torsdagen, fra 7—10. Paa disse Aftener læses der Stykker af de bedste danske Forfattere op for dem, eller „Vajsenhuskvartetten“ spiller, Drengene øve sig i Skiveskydning o. l. I Aar er der endvidere paabegyndt en Række Oplæsninger af danske Skuespil med fordelte Roller, hvori de unge Piger og Dreng samvirke. Denne Foranstaltning danner saaledes et gavnligt Supplement til Skolens Danskundervisning, hvor der paa Grund af vigtigere Krav tidt ikke levnes megen Tid til videregaaende literær Paavirkning. Disse Oplæsninger turde formentlig just i denne mere modne Alder øve en frugtbarørende Indflydelse og tilegnes med virkelig Forstaaelse. I det forløbne Aar er der saaledes læst:

Holberg: Jeppe paa Bjærget.

Den Stundesløse.

Jacob von Thyboe.

Den Vægelsindede.

Det lykkelige Skibbrud.

Den forvandlede Brudgom.

Heiberg: Kong Salomon og Jørgen Hattemager.

Aprilsnarrene.

Eventyr i Rosenborg Have.

H. Hertz: De fattiges Dyrehave.

Sparekassen.

Hostrup: Tordenvej.

Genboerne.

Intrigerne.

Mester og Lærling.

De unges aarlige Julefest fejres den 29de December. Ved Foraarstide foretages der en større Udflugt med dem i Nordsjælland.

Der er bestandig i Lokalet fremlagt et stort Udvalg af ypperlige Billedværker og illustr. Bøger, hvormed de unge lejlighedsvis kunne beskæftige sig, samt en

betydelig Mængde Stereoskopbilleder fra alle Verdens skønneste Egne, saaledes at der altid er nok til nyttig og fornøjelig Underholdning.

Ved disse Sammenkomster er Forstanderen altid til Stede, saa at de unge, der ved deres Forretninger ere hindrede i at træffe ham i Kontortiden om Formiddagen, ere sikre paa bestandig at kunne træffe ham der, naar de trænge til hans Hjælp eller Raad.

Stiftelsens Læge er Hr. L. Djørup, som ansattes af Direktionen den 20de September 1900. To Gange om Ugen — Tirsdag og Fredag fra 9—10 — har han Konsultation her paa Skolen, og i alvorligere Tilfælde tilser han Børnene i Hjemmet. Hvert Aar tilstiller han Direktionen en Indberetning om Sundhedstilstanden paa Stiftelsen med en vedlagt Tabel over de Børn, der have været syge, og de Sygdomstilfælde, hvoraf de have lidt.

Kjøbenhavn, den 8de April 1902.

Til

Direktionen for Det kongelige Vajsenhus.

Lægetilsynet ved Vajsenhuset har i det forløbne Aar været ordnet paa sædvanlig Maade, idet jeg har givet Møde 2 Gange ugentlig paa Skolen, har givet Konsultation daglig i mit Hjem og har tilset de senge-liggende Patienter i deres Bolig i Byen.

Sundhedstilstanden har været god, ingen epide-miske Sygdomme af Betydning er forefaldet og intet Dødsfald indtruffet.

L. Djørup.

Stiftelsens Arkitekt (ansat 1860) Hr. Kammer-raad, Slotsforvalter Zeltner, R. af D. og Dm. p. p., fører Tilsyn med Bygningen.

Af den til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i September 1902 afgivne Beretning om Vajsenhusets aarlige Virksomhed hidrættes følgende:

Konfirmationsudstyr er i Aarets Løb blevet udredet til 23 Vajser, og et mindre til 23 Skolebørn, alt til et Beløb af 2,572 Kr. 42 Øre.

Efter Konfirmationen ere 33 Vajser (25 Dreng og 8 Piger) blevne understøttede med 1,913 Kr. 69 Øre, og 13 faderløse (10 Dreng og 3 Piger) med 684 Kr.

De 14,400 Kr., som Vajsenhuset aarlig udreder af sine Midler til de 6 Stifter uden for Sjælland, ere ifølge Indberetning fra Stifterne anvendte saaledes:

Aarhus Stift har modtaget 3,120 Kr., understøttet 80 Børn (11 i Købstad, 69 paa Land), opsparet 15,285 Kr. 80 Øre.

Fyns Stift har modtaget 2,820 Kr., understøttet 32 Børn (14 i Købstad, 18 paa Land), opsparet 2,186 Kr. 36 Øre.

Ribe Stift har modtaget 2,690 Kr., understøttet 34 Børn (11 i Købstad, 23 paa Land), opsparet 2,775 Kr. 50 Øre.

Aalborg Stift har modtaget 2,380 Kr., understøttet 52 Børn (26 i Købstad, 26 paa Land), opsparet 39 Kr. 68 Øre.

Viborg Stift har modtaget 1,780 Kr., understøttet 23 Børn (3 i Købstad, 20 paa Land), opsparet 14,896 Kr. 83 Øre.

Lolland-Falster Stift har modtaget 1,610 Kr., understøttet 25 Børn (5 i Købstad, 20 paa Land), opsparet 17,916 Kr. 75 Øre.

I alt modtaget 14,400 Kr., understøttet 246 Børn (70 i Købstad, 176 paa Land), opsparet 53,100 Kr. 92 Øre.

Disse Understøttelsesportioner fordeles ifølge kgl. Resolution af 1ste Juli 1872 til Stifterne efter Folketallet, men efterhaanden som Vajsenhusstiftelsen udvider sin Virksomhed, skal Udvidelsen samtidig følges ad for det københavnske Vajsenhus's og for Stifternes Vedkommende, saaledes at der for hver ny Vajseplads i Kjøbenhavn kommer en ny Understøttelsesportion for Stifterne, først til det lavest doterede Stift og dernæst til de højere doterede, Rækken opad.

Ifølge samme Resolution bestemtes endvidere, at Uddelingen og Understøttelserne overlades til Stiftsøvrighederne, dog at disse ikke behøve straks at uddele det hele Beløb, der bliver dem tilsendt fra Vajsenhusbestyrelsen i Kjøbenhavn, men maa være berettigede til efter bedste Skønnende at opspare en Del deraf til Opsamling af et Fond til Grundlæggelse af mindre Vajsenhusstiftelser i Stiftsstæderne.

Fra Vajsenhusets første Virksomhed 1727 til 31te Marts 1902 er der udgaaet 2,821 Vajser og fra Skolens Ordning (1824) 1,652 Skolebørn (faderløse).

Skolen.

Elevantallet er 270 Børn (135 Drengene, 135 Piger), som ere fordelte

i 10 Klasser (5 Dreng- og 5 Pigeklasser).

Skoledagenes Antal har været 248.

Undervisningsfagene i Skolen ere:

Religion.	Sundhedslære.
Dansk.	Naturlære.
Tysk.	Geometri.
Engelsk.	Aritmetik.
Historie.	Regning.
Geografi.	Skrivning.
Naturhistorie.	Tegning.
Haandgerning (Sløjd).	Gymnastik.
Dans.	Sang.

Musik — for Drengene: Violin, Bratsch, Violoncel og Kontrabas.

For tilbagestaaende Børn gives der Ekstra-Undervisning udenfor Skoletiden, særlig i Engelsk og Tysk, henholdsvis af Hr. cand. theol. Chr. Ottesen og Hr. cand. phil. J. Sommer, dog ogsaa i alle andre Fag, hvor det efter Lærernes Skøn maatte være nødvendigt for at hjælpe dem frem til at følge med deres Klasse. Dette bliver særlig nødvendigt for de forældre-løse (Vajser) Børn, da disse jo ved Forældrenes Død

komme herind fra mange forskellige Samfundslag, højst forskellige Skoleforhold og i meget forskellige Aldre.

Undervisning i Haandgerning er lagt midt i Skoletiden for at bringe Afveksling og styrke Kræfterne.

Haandgerningsskolen for Drengene bestaar af 2 Afdelinger: en Snedker- og Drejerskole og en Pap- og Træsløjdskole. De 3 øverste Drengeklasser deltagte i denne Undervisning.

I Snedker- og Drejerskolen, der ledes af Hr. Carl Larsen, forarbejdes alle Slags Træsager, saasom: Slæder, Vogne, Reoler, Bogskabe o. a., der alle anvendes til Julegaver ved Vajsenhusets Juletræ.

I Pap- og Træsløjskolen, der ledes af Hr. Bogbindermester J. V. Andersen, udføres alle Slags Paparbejder (Syæsker, Skoletasker o. l.) og Træarbejder (Træindlægning, Løvsavskæring, Børstebinding o. l.), hvorved Børnenes Nøjagtighedssans, Opfindsomhed og Fingernemhed kunne udvikles. Alle saadanne Arbejder anvendes ligeledes til Gaver ved Vajsenhusets Juletræ. I denne Skoleafdeling laves endvidere alle de Skrive- og Stilebøger, der bruges i Skolen.

Haandgerningsskolen for Pigerne er ligeledes delt i 2 Afdelinger: een for Linnedsyning og Strømpestriking og een for Skræddersyning.

I Linnedsyskolen, der ledes af Frk. Ditlevsen og Frk. Moberg, sys alt Linned til Børnenes Konfirmation, ligesom ogsaa en ikke ubetydelig Del, der bortgives i Aarets Løb til de trængende blandt Børnene. Hovedsagen er Linnedsyning, men ved Siden deraf gives der de dygtigste Elever Lejlighed til at udvikle andre Færdigheder, saasom Mønsterstriking, Broderi o. a., dog kun som Belønning for Flid og til Opmuntring for de gode Evner.

Skræddersyskolen ledes af Frk. H. Luther; i den sys alle Pigerne Konfirmationskjoler samt de

ikke faa Kjoler, der bortgives i Aarets Løb til Børnene.

Musikskolen for Drengene, der blev oprettet den 1ste Oktober 1890, ledes for Tiden af Hr. Musiker E. Prehn (1892) og Hr. Musiker H. Larsen (1895). Der undervises i alt 41 Drengene: 28 i Violinspil, 5 i Violoncel, 5 i Bratsch og 3 i Kontrabas. Det er ikke Hensigten med denne Skole at opdrage nogen, eller blot indirekte tilskynde nogen, til at gaa Musikervejen, tværtimod, enhver Lyst i saa Henseende bliver som Regel hæmmet og holdt nede; det skal kun være en Glæde og Opmuntring ved Siden af Livets daglige Arbejde. Hovedformaalet for Oprettelsen af denne Skole er at give Børnene Smag for at anvende deres Fritid paa en smuk og god Maade og ved Indøvelse i den rene klassiske Musik allerede fra 8 Aars Alderen af at give dem Afsmag for daarlig og uædel Musik, hvormed saa mange andre mindre gode Tilbøjeligheder slaa Følge, kort sagt give dem gode Vaner fra den tidligste Tid, og dertil lægge det klart for Børnene, hvad Samarbejde og Disciplin indenfor Arbejdets Ramme kan udrette, selv med smaa Kræfter og Midler. Dette lære Børnene at forstaa i Skoletidens Løb ved det aarlige, stadige Arbejde paa Sammenspil til Eksaminerne, og udenfor Skoletiden, naar de ere konfirmerede, ved Sammenspil i Skolens store Strygekvarter (paa ca. 25 Deltagere).

Dette Elev-Orkester, i hvilket alle de Drengene, som anbringes her i Staden, have Lejlighed til at fortsætte det i Skolen paabegyndte Sammenspil, har sin Øvelse hver Søndag fra 12 til 1 $\frac{1}{2}$, hvad kun kan ske paa denne Tid af Hensyn til Lærlingeforholdene. Det dirigeres af Hr. Musiker H. Larsen. Det afholdt sin aarlige Koncert den 7de December, ved hvilken Lejlighed Hs. kgl. Højhed Kronprinsen og Hds. kgl. Højhed Prinsesse Thyra viste Skolen den Ære at være til Stede.

Programmet var følgende:

1. *Fr. Schubert*: Marche militaire.
2. *Leoncavallo*: Udtog af Op. „Bajadser“.
 - a. Prolog.
 - b. Arioso.
 - c. Intermezzo.
3. *A. Hildingsen*: Nocturne for Violoncel*
(med Orkesterledsagelse).
* Violoncelsoloen udførtes af Komponisten selv (17 Aar gl.).
4. *Elisabeth Meyer*: Tove.

}	3 Sange udførtes af Frk. Jenny Jensen.
}	
}	
5. *N. W. Bach-Gounod*: Meditation sur le 1er Prélude.
Violinsolo med Orkesterledsagelse.
6. *R. Wagner*: Udtog af Op. „Lohengrin“.
 - a. Lohengrins Ankomst.
 - b. Lohengrins Sang af 3dje Akts 2den Scene.
 - c. Bryllupsfesten.
 - d. Før Tvekampen.

Den 1ste Oktober traadte Frk. M. Holm, Lærerinde ved Skrædderskolen, tilbage fra sin Stilling ved denne paa Grund af Alder og Svagelighed. Hun kom ind i Vajsenhusets Skole 1835, blev konfirmeret herfra 1846, ansat som Lærerinde ved Skolen 1868 og har al sin Tid virket med trofast Nidkærhed og til Trods for sit svage Helbred med utrættelig Iver.

Vi ville bevare hende og hendes dygtige Virksomhed iblandt os i taknemmelig Erindring.

I den saaledes ledigblevne Plads som Lærerinde ved Skrædderskolen ansattes ligeledes en tidligere Skoleelev herfra, Frk. Henriette Luther, under 1ste Oktober.

Den 1ste November højtideligholdtes Frk. Elisabeth Ditlevsens 25-aarige Jubilæum som Lærerinde ved Siskolen.

Direktionen udtalte i den Anledning i en anerkendende Skrivelse til hende sin Tilfredshed med hendes Nidkærlighed og Dygtighed i Skolens Tjeneste og sin bedste Paaskønnelse og Tak for hele hendes Forhold i de forløbne 25 Aar. Ogsaa fra Lærere og Lærerinder modtog hun mange Beviser paa Venlighed og Sympathi.

I Bygningen er der indrettet tempererede Brusebade, saa at hvert Barn ugentlig faar 2 Bade. Drengenes Badning foregaar under Hr. Krigsassessor Waldorffs Tilsyn, Pigerne under Frk. Ditlevsens.

Ved sidste Eksamen deltog velvilligst følgende fremmede Censorer i Bedømmelsen:

Eksam. Lærerinde Frk. Andersen.

Hr. Gymnastiklærer Borre.

— — Brandt.

Eksam. Lærerinde Frk. Ingb. Brun.

Hr. eksam. Lærer, Redaktør A. Dahl.

Hr. Prof. F. Dahl, R. af D.

Hr. cand. theol. P. Eller.

Hr. Sløjdlærer Hansen.

Hr. Overlærer Hoff, R. af D.

Hr. Inspektør Launy, R. af D.

Hr. Gymnastiklærer Madsen.

Hr. stud. mag. Helweg Møller.

Hr. Ingeniør, cand. polyt. Alb. Nielsen.

Hr. stud. jur. Hess Nielsen.

Hr. cand. mag. Obel.

Hr. cand. theol & mag. Ohrt.

Hr. Musiker Georg Prehn.

Hr. Pastor Schambye.
 Hr. cand. phil., Lærer Schou.
 Hr. Arkitekt, Professor Erik Schjødte.
 Hr. Dr. phil. Schwanenflügel.
 Eksam. Lærerinde Frk. Simberg.
 Eksam. Gymnastiklærerinde Frk. Svendsen.
 Hr. cand. phil. Aage Sørensen.
 Hr. Kancelliraad Thomasen, R. af D.
 Hr. mag. art. A. Thomsen.
 Hr. cand. theol. N. Tuxen.
 Hr. cand. theol. Vedel.
 Eksam. Lærerinde Fru With.

Skolen afholder aarlig 2 Fester, Stiftelsesfest og Julefest, hvorved alle Omkostninger udredes af Vajsenhuset.

Julefesten fejredes den 28de December. Festen begyndte ved sædvanlig Tid Kl. 5. Efter at Forstanderen havde budt Velkommen, blev Julesalmen af-sungen og Juleevangeliet oplæst. Idet Forstanderen tog sit Udgangspunkt fra Salmen:

I Jesu Navn skal al vor Gerning ske,
 om den skal vorde os til Held og Gavn
 og ej til Fordærvelse

udtalte han, at man med ikke mindre Sandhed kunde sige:

I Jesu Navn bør al vor Glæde ske,
 om den skal vorde os til Held og Gavn
 og ej til Fordærvelse.

Intet er mere betegnende for et Menneske end den Maade, hvorpaa man morer sig, og det, hvori man søger sin Glæde. Et gammelt Ord siger: Sig mig, hvem du omgaas, og jeg skal sige dig, hvem du er.

Man kan med fuld Føje anvende det saaledes: Sig mig, hvilke Glæder du søger, hvorledes du morer dig, og jeg skal sige dig, hvem du er. Der er en Glæde, der fører til Held og Gavn, og en Glæde, der fører til Fordærvelse, og det er den, der søger sin Tilfredsstillelse i tidsspildende og ødelæggende Fornøjelser og tidt overmætter sig dermed, thi Fornøjelse og Glæde er ikke altid det samme. Kun den Glæde, der kan nydes i Jesu Navn, fører til varigt Held og Gavn. Skulde vor Juleglæde derfor virkelig blive os til sand Velsignelse og bære dybe og længevarende Erindringer med sig, skulde den fejres i Jesu Navn. Det kunde den, selv om vi kun fejrede den ved en lille Kvist i vort Hjem, naar det blot skete i den rette Aand. Man indhentede ikke Glæden ved at løbe fra det ene Juletræ til det andet, hvad der var mere til Skade end til Gavn, da kun vor Julestemning udvandedes derved. Det gjaldt om at samle alle sine Kærlighedstanker om det Juletræ, hvorom vi flokkedes — det være stort eller lille — saa vilde det i Erindringen lyse gennem Tiderne for os. Med Ønsket om, at vi da hver især maatte bestræbe os for at fejre vor Julefest i Jesu Navn sluttedes den alvorlige Begyndelse med Salmen „Dejlig er Jorden“.

Til Juletræet havde D'Hrr. Forlagsboghandlere Jacob Hegel og Lehman & Stage skænket en Del gode Bøger.

Hver Juleaften ydes der desuden til de fattigste Hjem her i Skolen en halv Skinke og 2 Pund Risengryn, for at intet Barn, der gaar i Vajsenhusets Skole, i Juletiden skal savne det fornødne for sig og sin Familie. I Aar uddeltes der saaledes 84 halve Skinke og 168 Pund Risengryn.

De tre øverste Dreng- og Pigeklasser besøgte Foraarsudstillingen paa Charlottenborg den 4de April.

Den 5te Juni var den næstøverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Kronborg Slot og i Helsingør og Omegn.

Den 24de Juni var den øverste Dreng- og Pige-klasse under Forstanderens og Klasselærernes Ledelse paa Frederiksborg Slot; samme Dag besøgte de 3 laveste Dreng- og Pige-klasser den zoologiske Have.

I Juni og Juli vare de 3 øverste Dreng- og Pige-klasser under Ledelse af vedkommende Klasselærere og Lærerinder paa etnografisk Museum, oldnordisk Museum, Kunstmuseet, Thorvaldsens Museum og zoologisk Museum.

For de ældste af vore Dreng har „Selskabet for Naturlærens Udbredelse“ atter i Aar velvilligst aabnet Adgangen til polyteknisk Anstalt, hvor der 2 Gange om Ugen, Tirsdag og Torsdag fra Kl. 7—8, holdes oplysende Foredrag med Eksperimenter for unge Mennesker. Der er overladt os 25 Adgangskort.

175 af Skolebørnene fik fri Rejse til deres forskellige Opholdssteder i Sommerferien.

Ethvert Tilbud om en god Landopholdsplads i Sommerferien for et eller flere af Børnene vil blive modtaget her med Taknemmelighed. — Dette er saa meget mere ønskeligt, som disse Børn just kunne trænge til et saadant Landophold paa et godt Sted, thi dels ere mange af Børnene af noget skrøbeligt Helbred paa Grund af medfødte Dispositioner fra de tidligt afdøde Forældre, dels ere de alle under saa økonomisk smaa Forhold, at det vil være en Velgering at hjælpe dem til en god styrkende Sommerferie.

Følgende Legater ere knyttede til Skolen:

Legatet „Emil Liebes Minde“ uddeles til 28 faderløse Børn i de 2 Terminer i Portioner paa 25 Kr.

Frederik Hegels og Elisabeth Hegels Legat uddeles til 4 Børn (forældreløse og faderløse) een Gang om Aaret i Portioner paa 100 Kr.

Flora Ficks Legat, 17 Kr. 50 Øre, foreløbig til en med Testator beslægtet Lærerinde.

Legatet „for en faderløs Drengekonfirmand“ 25 Kr.

Grosserer Julius Høepfners og Hustru Anna Margrethas Legat uddeles til faderløse Børn, i Skoletiden og efter denne, terminsvis i 10 Portioner à 50 Kr.

Frederik Gottlieb Hertzogs Legat uddeles til 2 forældreløse Konfirmander — 40 Kr. til hver.

Marie Hostrup-Schultz's Legat for faderløse Børn indtil 18 Aars Alderen, 2 Portioner paa 50 Kr. hver Termin.

Den 9de Februar viste Hs. kgl. Højhed Kronprinsen Skolen den Ære at overvære Undervisningen i forskellige Klasser.

Undervisningen er i det forløbne Skoleaar meddelt i de forskellige Klasser efter følgende Plan:

1ste Drengeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Julie Heins ABC og Schneekloth's Læsebog for 2det Skoleaar. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Diktat med de ældste. Bøysens Retskrivningsøvelser, 30 Stykker. 12 Timer.

Religion. Fortællinger af det gamle og nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Salmes. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande med Hovedstæder, Have og større Floder. Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. Hyppig Forevisning af geografiske Anskuelsesbilleder. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 5 Timer.

Skrivning. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Oplæsning efter Schneekloths Læsebog for 3dje Skoleaar. Sproglærens første Grundtræk ere indøvede. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Dik-

tat og Genfortælling. Boysens Retskrivningsøvelser, Stykke 30—70. 9 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Borgerkrigen. 2 Timer.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afd., Stk. 1—73. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division i ubenævnte Tal. Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 5 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Del, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Digte lærte. Diktat 2 Gange ugentlig. Boysens Retskrivningsøvelser, Stk. 70—150. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie fra Rigets Deling til Jesu Fjender. Af Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Stykker af det nye Testamente ere gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie, fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohrs og Hassagers Geografi med Atlas, fra Frankrig til Amerika. 2 Timer.

Engelsk. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling, Stk. 74 og ud. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, 24 Stykker. 2 Timer.
Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie: Pattedyr og Fugle. 2 Timer.

Regning. De 4 Regningsarter og Reguladetri i benævnte Tal. Indledning til Brøk. Hovedregning. 3 Timer.

Tegning. Fællestegning. 3 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Drengeklasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 4de Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. 1 Stil ugentlig. Diktat og Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Bjergprædikenen efter Matthæus Ev., samt 1. Kor. 13 Kap. o. a. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra 1448. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Lærebog Nr. 3, til Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemlasserne, Side 1—30. Version. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære med Undtagelse af 2den Konjugation. 2 Timer.

Geometri. Viktor Borgens Geometri, Side 1—40. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Side 1—27. 1 Time.

Regning. Brøk med ubenævnte og benævnte Tal. Reguladetri. Decimalbrøk. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Naturhistorie. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie, Krybdyr, Padder, Fisk og Insekter. Grønlunds Botanik, S. 1—40. 2 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 4 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Drengeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 5te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. Repetition af Balslevs Bibelhistorie. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Hele Bjergprædikenen 5—7 Kap. af Matthæus Ev. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16, Kap. 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev. 18 og 19 Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalena, Joh. Ev. 20, 1—31. Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22. Kap. 1—21. Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34 og Gal. 1, 11—24. Kærligheden, 1 Kor. 13 Kap. Om Tungen, Jakobs Brev, 3 Kap. Palæstinas Geografi og Jerusalems Topografi, Bøgerne i det gamle og nye Testamente. Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. Middelalderens og den nyere Tids Hi-

storie efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“ samt Blochs Nordens Historie fra Christian I. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig. 2 Timer.

Engelsk. Chr. Ottesen: Engelsk Læsebog for Mellemklasserne, 35 Tekstsider. Analyse. Diktat, Stil og Version. 2 Timer.

Tysk. Kapers og Simonsens Læsebog. Side 76—96. Fr. Sands Formlære. Listovs Elementarbog. Side 66—96.

Geometri. Opgaver efter Spencers Geometri, samt Fladers og Legemers Beregning efter V. Borgens Geometri. 1 Time.

Aritmetik. Jessens Aritmetik. Lettere Opgaver indklædte i Ord efter V. Borgens Aritmetik.

Regning. Alle Arter af Reguladetri, Procent-, Delingsregning, Kvadratrods- og Kubikrodsuddragning, Rente og Rentes Rente. Hovedregning. 3 Timer.

Naturlære. T. H. Lunds Naturlære med Tilføjelser. 2 Timer.

Naturhistorie. Grønlunds Botanik fra Side 40. V. Balslev: Dyrenes Naturhistorie; Leddyr og Bløddyr; repeteret 3dje og 4de Klasses Pensa. Mennesket efter samme Bog med Tilføjelser. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundhedslære mundtlig gennemgaaet.

Tegning. Konturer efter Traadlegemer og Klodser og Skyggetegning efter Klodser og Gibs. 3 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandgerning. 2 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Iste Pigeklasse (20 Elever).

Dansk. Oplæsning og Stavning efter Julie Heins Læsebog, 1ste og 2den Del, samt Digte lærte efter

Nationalsangbogen. Diktat med de ældste: Stk. 1—30 af Boysens Retskrivningsøvelser. 9 Timer.

Religion. Fortællinger fra det gamle og det nye Testamente, hvilke sidste samle sig om Festerne. Forklaring af Fadervor og de 10 Bud. Salmer. 2 Timer.

Geografi. Europas Lande og Have, Danmark udførligere efter mundtlig Gennemgang. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Addition, Subtraktion og Multiplikation i ubenævnte Tal; tilsvarende Hovedregning. 4 Timer.

Skrivning. 4 Timer.

Haandarbejde. 6 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 1 Time.

2den Pigeklasse (30 Elever).

Dansk. Julie Heins Læsebog, 3dje Del. Digte lærte efter Nationalsangbogen. Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 30—60. 6 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie: det gamle Testamente til det babyloniske Fangenskab. Fortællinger fra det nye Testamente, samlende sig om Festerne. Fadervor, de 10 Bud, de 3 Trosartikler. Salmer. 2 Timer.

Historie. Mundtlig gennemgaaet fra Oldtiden til Knud den Stores Død. 1 Time.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, til Holland. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: Division i ubenævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

3dje Pige Klasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms danske Læsebog, 2den Afdeling, er brugt til Oplæsning og Indøvelse af Sproglærens Begyndelsesgrunde. Diktat efter Boysens Retskrivningsøvelser Stk. 65—115. Digte lærte efter Nationalsangbogen.

Religion. Efter Balslevs Lærebog Indledningen og de 10 Bud. Balslevs Bibelhistorie fra Kong David og til Jesu Fjender. Stykker af det nye Testamente særlig gennemgaaede og lærte. Salmer. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Oldtiden til Christian den 1ste. 3 Timer.

Geografi. Bohr og Hassagers Geografi med Atlas, fra Frankrig til Amerika. 2 Timer.

Naturhistorie. Pattedyrene efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 1 Time.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—24. 2 Timer.

Regning. Tavleregning: de 4 Regningsarter i benævnte Tal. Tilsvarende Hovedregning. 3 Timer.

Skrivning. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 1 Time.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

4de Pige Klasse (30 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog, 3dje Del, er brugt til Oplæsning, Genfortælling, Stavning og Analyse. Digte lærte. Diktat samt Genfortælling. 4 Timer.

Religion. Balslevs Bibelhistorie. De to første Trosartikler efter Balslevs Lærebog. Salmer. Bjergprædikenen, efter Matth. Ev., samt 1. Kor. 13. Kap., gennemgaaede og lærte. Palæstinas Geografi. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie. Fra Christian den 1ste til Christian den 9de. 3 Timer.

Geografi. Erslevs Nr. 3. Forfra til Frankrig. 2 Timer.

Naturhistorie. Fugle, Krybdyr, Padder og Fiske efter Ed. Erslevs og A. Feddersens naturhistoriske Lærebog. 2 Timer.

Tysk. Listovs Elementarbog, Stk. 1—41. Fr. Sands tyske Formlære, undtagen 2den Konjugation. 2 Timer.

Regning. Division med hele benævnte Tal. Reguladetri med hele Tal. Addition og Subtraktion af Brøk. 3 Timer.

Tegning. Store Konturer efter Fortegning. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

5te Pigeklasse (25 Elever).

Dansk. Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog, 6te Del, er brugt til Oplæsning og Analyse. Digte lærte. Stile af fortællende og beskrivende Indhold. 4 Timer.

Religion. 3dje Trosartikel, Fadervor, Daaben og Nadveren efter Balslevs Lærebog, hele Balslevs Bibelhistorie repeteret. Af det nye Testamente er særlig gennemgaaet og lært: Bjergprædikenen, 5te til 7de Kap. af Matthæus Evangelium. Peters Bekendelse, Matth. Ev. 16, 13—28. De 10 Jomfruer, Matth. Ev. 25, 1—13. Nathanael, Joh. Ev. 1, 44—52. Nikodemus, Joh. Ev. 3, 1—21. Samaritanerinden, Joh. Ev. 4, 1—42. Lazarus's Opvækkelse, Joh. Ev. 11, 1—45. Jesu Lidelseshistorie efter Joh. Ev. 18 og 19 Kap. Jesu Aabenbarelse for Marie Magdalene, Joh. Ev. 20, 1—31.

Paulus's Historie, Ap. G. 9, 1—30 og 22 Kap. 1—21.
Paulus's Tale i Athen, Ap. G. 17, 22—34. Gal. 1,
11—24. Kærligheden, 1 Kor. 13 Kap. Om Tongen,
Jakobs Brev 3 Kap. Jerusalems Topografi. Palæsti-
nas Geografi. Bøgerne i det gamle og nye Testamente.
Kirkeaaet. Salmer. 3 Timer.

Historie. V. A. Blochs Nordens Historie fra
Christian I. Middelalderens og den nyere Tids Historie
efter Kofods „Historiens vigtigste Begivenheder“. 3
Timer.

Geografi. Erslevs Geografi Nr. 3, fra Frankrig.
2 Timer.

Naturhistorie. Efter Ed. Erslevs og A. Fed-
dersens naturhistoriske Lærebog: Mennesket, Plante-
læren, Leddyrene og Bløddyrene. 2 Timer.

Sundhedslære. Overlæge Dahlerups Sundheds-
lære mundtlig gennemgaaet.

Naturlære. V. Borgen: Mindre Naturlære Forfra
til Varmen. 1 Time.

Tysk. Kapers og Simonsens tyske Læsebog fra
Side 76—96. Hele Fr. Sands tyske Formlære. Listovs
Elementarbog Side 66—96. 2 Timer.

Regning. Addition, Subtraktion, Multiplikation
og Division, samt blandede Opgaver i Brøk, Regula-
detri, ligefremt, omvendt og sammensat Forhold, Deci-
malbrøk; Hovedregning efter Femmers Regnebog, 2den
Del. 2 Timer.

Skrivning. 2 Timer.

Tegning. Konturer efter Fortegning og Traad-
legemer. 2 Timer.

Haandarbejde. 9 Timer.

Gymnastik. 2 Timer.

Sang. 2 Timer.

Af Salmer læres der af de i Kirken mest anvendte, afpassede efter Børnenes aandelige Modenhed, i 1ste Klasserne 8 smaa, i 2den Klasserne 8, i 3dje Klasserne 10, i 4de Klasserne 14, i 5te Klasserne 16.

Af Fædrelandssange læres i

1ste Klasserne:

Der er et yndigt Land.

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme. (1ste Vers.)

Danmark, dejligst Vang og Vænge. (1ste Vers.)

Moders Navn er en himmelsk Lyd. (1ste Vers.)

2den Klasserne:

Danmark, dejligst Vang og Vænge (den hele).

Dengang jeg drog afsted.

Kong Christian stod ved højen Mast.

I Danmark er jeg født (den hele).

3dje Klasserne:

Der er et Land, dets Sted er højt mod Norden.

Længe var Nordens herlige Stamme.

Vift stolt paa Kodans Bølge.

Vort Modersmaal er dejligt.

4de Klasserne:

Slumrer sødt i Slesvigs Jord.

Moders Navn er en himmelsk Lyd (den hele).

Hvor Bølgen larmer højt fra Sø.

Langt højere Bjerge saa vide paa Jord.

5te Klasserne:

repetere alle Sangene, som ere lærte Skolen igennem.

Sanglæreren har da den Opgave for hver **Klasses** Vedkommende at lære Børnene de tilsvarende Melodier.

Tegneundervisningen ledes efter Hr. Tegneinspektør C. Andersens Metode.

Sangundervisningen ledes efter det ministerielle Sangregulativ af 21de Januar 1889.

Gymnastikundervisningen ledes efter Haandbog i Gymnastik af 1899, udarbejdet af Gymnastikkommissionen af 30te November 1889.

Skolens Lærerpersonale.

Fru J. Bagger, Lærerinde (1870), underviser 1ste Pige-klasse i Dansk, Skrivning og Regning, 17 Timer.

Hr. Viceinspektør H. Larsen, Cand. theol. (1871), underviser de 2 øverste Dreng- og Pige-klasser i Dansk, Historie og Geografi 36 Timer. Skolebibliotekar.

Frk. E. Ditlevsen, Lærerinde paa Syskolen (1877), 24 Timer. Desuden forestaar hun Pigernes Badning.

Hr. J. V. Andersen, Bogbindermester (1881), underviser Drengene i Bogbinderi og Sløjd. 8 Timer.

Frk. M. Petersen, Lærerinde (1886), underviser 2den Dreng- og Pige-klasse i Historie, 3dje, 4de og 5te Pige-klasse i Naturhistorie og Regning, 4de Pige- og 3dje Pige- og Dreng-klasse i Skrivning, 3dje Pige-klasse i Dansk. 30 Timer.

Frk. S. Bruun, Lærerinde (1890), underviser 3dje, 4de og 5te Pige-klasse i Tegning, 1ste og 2den Dreng-klasse og 2den og 5te Pige-klasse i Skrivning, 2den Pige-klasse i Dansk og Regning. 30 Timer.

Frk. P. Moberg, Lærerinde paa Syskolen (1890), 18 Timer.

Hr. C. Larsen (1890), underviser Drengene i Snedker- og Drejerhaandværket. 8 Timer.

Hr. Krigsassessor Waldorff (Dbm. og R. af St. A.) (1890), underviser Drengeskolen i Gymnastik, samt leder Danseundervisningen om Vinteren. Desuden forestaar han Drengenes Badning. 10 Timer.

Hr. J. Sommer, Cand. phil. (1891), underviser 5te, 4de og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Tysk, 1ste og 2den Dreng- og Pige Klasse i Religion, 3dje Dreng- Klasse i Dansk, 2den Dreng Klasse i Regning, 3dje Dreng- og Pige Klasse i Historie. 36 Timer.

Hr. E. Prehn, Musiker (1892), leder Sangundervisningen i Skolens 4 nederste Klasser, 12 Timer, og underviser Drengene i Violinspil, 6 Timer.

Hr. Chr. Ottesen, Cand. theol. (1893), underviser 3dje, 4de og 5te Dreng Klasse i Regning, Naturhistorie og Engelsk, 4de og 5te Dreng Klasse i Skrivning, Aritmetik og Geometri, 2den Dreng Klasse i Engelsk, 1ste Pige Klasse i Geografi, samt den øverste Dreng- og Pige Klasse i Naturlære. 36 Timer.

Hr. Alfr. Larsen, Kunstmaler (1893), underviser Drengene i Tegning. 9 Timer.

Frk. N. Brix, eksamineret Gymnastiklærerinde (1893), underviser alle Pige Klasser i Gymnastik og Dans. 10 Timer.

Hr. H. Larsen, Musiker (1895), underviser Drengene i Violin, Violoncel, Bratsch og Kontrabas, 10 Timer, 5te Klasserne i Sang, 2 Timer, og leder Sammenspillet med de udgaaede Elever (1½ Time).

Hr. K. Obel, Cand. theol. (1900), underviser 2den og 3dje Dreng- og Pige Klasse i Geografi, 1ste Dreng- Klasse i Regning og Geografi, 1ste og 2den Dreng- Klasse i Dansk. 36 Timer.

Frk. Henriette Luther, Lærerinde paa Skræderskolen (1902). 9 Timer.

Forstanderen, Cand. theol. (1889), underviser de 3 øverste Dreng- og Pige Klasser i Religion. 18 Timer.

Eksaminationssskema.

Onsdag den 25de Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Engelsk	Hr. Ottesen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Religion	Forstanderen.
		5 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.

Kl. 10—11.	{	1 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
------------	---	------------------	---------------

Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Religion	Forstanderen.
		4 — Historie	Hr. H. Larsen.
		3 — Regning	Hr. Ottesen.
		2 — Historie	Frk. Petersen.
		3 Pkl. Geografi	Hr. Obel.
		2 — Dansk	Frk. Bruun.

Kl. 2—3.	{	1 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
----------	---	------------------	---------------

Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
		2 — Geografi	Hr. Obel.
		4 Pkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Dansk	Frk. Petersen.

Torsdag den 26de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
		2 — Regning	Hr. Sommer.
		5 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		4 — Dansk	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		3 — Religion	Forstanderen (i 4 Pkl.)

Kl. 10—11.	{ 5 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Historie	Hr. H. Larsen.
	{ 4 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 1 — Geografi	Hr. Obel.
	{ 4 Pkl. Religion	Forstanderen.
	{ 2 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 2—3.	{ 3 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 1 Dkl. Dansk	Hr. Obel.
	{ 5 Pkl. Naturlære	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Historie	Hr. Sommer.
	{ 2 — Historie	Frk. Petersen.

Fredag den 27de Marts.

Kl. 8—10.	{ 5 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
	{ 4 — Religion	Forstanderen.
	{ 3 — Engelsk	Hr. Ottesen.
	{ 5 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
Kl. 10—11.	{ 3 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{ 5 Dkl. Aritmetik	Hr. Ottesen.
	{ 4 — Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
	{ 3 — Dansk	Hr. Sommer.
	{ 5 Pkl. Religion	Forstanderen.
	{ 4 — Naturhistorie	Frk. Petersen.
Kl. 2—3.	{ 2 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{ 5 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
	{ 3 — Tysk	Hr. Sommer.
	{ 1 — Regning	Hr. Obel.
	{ 4 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
	{ 3 — Regning	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)

Lørdag den 28de Marts.

Kl. 8—10.	{	4 Dkl. Regning	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 3 Pkl.)
		1 — Religion	Hr. Sommer.
Kl. 10—11.	{	2 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	4 Dkl. Tysk	Hr. Sommer.
		3 — Geografi	Hr. Obel (i 2 Dkl.)
		2 — Engelsk	Hr. Ottesen (i 3 Dkl.)
		4 Pkl. Regning	Frk. Petersen.
		1 — Dansk	Fru Bagger.
Kl. 2—3.	{	5 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	4 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		5 Pkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		3 — Tysk	Hr. Sommer (i 4 Pkl.)
		2 — Geografi	Hr. Obel (i 3 Pkl.)

Mandag den 30te Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Dkl. Dansk	Hr. H. Larsen.
		4 — Aritmetik	Hr. Ottesen.
		3 — Historie	Hr. Sommer.
		2 — Dansk	Hr. Obel.
Kl. 10—11.	{	4 Pkl. Gymnastik	Frk. N. Brix.
Kl. 11—1.	{	5 Dkl. Geografi	Hr. H. Larsen (i 2 Dkl.)
		3 — Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		2 — Religion	Hr. Sommer (i 1 Dkl.)
		3 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen (i 4 Pkl.)
		1 — Regning	Fru Bagger.
Kl. 2—3.	{	4 Dkl. Gymnastik	Hr. Waldorff.
Kl. 2—4.	{	5 Dkl. Naturhistorie	Hr. Ottesen.
		1 — Religion	Hr. Sommer.
		4 Pkl. Historie	Hr. H. Larsen.
		2 — Regning	Frk. Bruun.

Tirsdag den 31te Marts.

Kl. 8—10.	{	5 Pkl. Naturhistorie	Frk. Petersen.
	{	5 Dkl. Geometri	Hr. Ottesen.
Kl. 11—12.	{	1 Pkl. Geografi	Hr. Ottesen.
Kl. 1—2 ^{1/2} .	{	Musik- og	{
	{	Sangprøven	{
			Hr. Musiker Larsen og
			Hr. Musiker E. Prehn.

Under hele Eksamen ere

Pigernes Haandarbejder fremlagte fra Kl. 10—4 paa 1ste Sal, i Festsalen.

Drengenes i Haandgerningslokalerne i Stuen.
Børnenes Skrive- og Stilebøger samt Tegninger ere fremlagte i Sy- og Tegneskolens Lokale paa anden Sal.

De, der ønske at ansøge om Børns Optagelse i det kgl. Vajsenhus, kunne afhente Skemaer til Udfyldning paa Inspektionens Kontor i Kontortiden 8—10 Form.

Bekendtgørelser om ledige Vajsepladser indrykkes i Bladene mellem Jul og Nytaar. Ansøgningsfristen udløber hvert Aar den 15de Februar. Det nye Skoleaar begynder Onsdag den 1ste April Kl. 8.

Det kgl. Vajsenhus i Marts 1903.

Ch. Gandrup.

Ved Musikprøven den 31te Marts Kl. 1 præcis i Gymnastiksalen spilles følgende:

1. *C. M. von Weber*: Zigeuner March af Op. „Preciosa“.
2. *C. E. F. Weyse*: Pigen paa Fuglefangst.
3. — Har jeg min Baad.
4. *Fini Henriques*: Aftenbøn.
5. *J. P. Lange-Müller*: Serenade af „Renaissance“.
6. *F. Bendel*: Menuet Favori.
7. *Lowthian*: Myosotis.
8. „Dejlig er Jorden“. med Orgel- og Flygelakkomp.

Ved Sangprøven umiddelbart derefter synges følgende:

Lykken er ikke Gods eller Guld.

1. *H. Rung*: Modersmaalet.
2. *N. W. Gade*: Havfrusang.
3. — Rytteren paa Marchen.
4. *L. Spohr*: Sangen.
5. *E. Grieg*: Bjørneskytten.
6. *W. Mathison-Hansen*: Hil dig favre Barndomstid.
7. *Svensk Folkevis*: Per Svinaherda.
8. *J. P. E. Hartmann*: Lær mig Nattens Stjerne.

Alt staar i Guds Faderhaand.
